

Förflyttning av den svenskspråkiga förskoleundervisningen till verksamhet som ordnas i samband med småbarnspedagogiken från och med 1.8.2019

VD/5556/00.01.02.06/2018

Bakgrund

Småbarnspedagogiken inklusive förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen ska med tanke på barnets utveckling och lärande bilda en logiskt framskridande helhet som lägger grunden för ett livslångt lärande. Förskoleundervisningen kan enligt lagen om grundläggande utbildning anordnas som en del av skolans verksamhet i samband med den grundläggande utbildningen. Förskoleundervisningen kan också inom ramen för lagen om småbarnspedagogik ordnas på en dagvårdsplats som avses i 1 § 2 eller 3 mom. i lagen om småbarnspedagogik. Om småbarnspedagogiken ordnas på en dagvårdsplats tillämpas på förskoleundervisningen vad som bestäms i lagen om småbarnspedagogik eller i en förordning med stöd av den, om inte något annat bestäms i lagen om grundläggande utbildning eller i en förordning med stöd av den. Barn har rätt till barndagvård, numera småbarnspedagogik till dess barnet uppnår läropliktsåldern.

Undervisningsnämndens svenskspråkiga sektion beslöt 30.1.2008 att svenskspråkig förskoleundervisning ordnas enbart vid stadens svenskspråkiga skolor med grundläggande utbildning för årskurserna 0-6 från och med 1.8.2008. I beslutet togs inte ställning till på vilket sätt den kompletterande dagvården för förskolebarnen skulle ordnas då förskoleundervisningen i sin helhet flyttades från daghemmen till skolorna. År 2009 anställdes barnskötare för att ha hand om barnens dagvård utöver förskoleundervisningen. En del av barnskötarna har varit heltidsanställda av staden och har arbetat dels inom småbarnspedagogiken och dels inom förskoleundervisningen eller grundläggande utbildningen som skolgångsbiträden. En del av barnskötarna har anställts via bemanningsföretaget Seure. Antalet barnskötare som anställts per läsår via Seure har grundat sig på antalet barn i förskoleundervisning och till den hörande dagvården.

Nuläge

Svenskspråkig förskoleundervisning och till den hörande dagvården ordnas vid Dickursby skola, Mårtensdals skola och Västersundoms skola. Vid Dickursby och Mårtensdals skola fungerar två förskolegrupper medan Västersundoms skola har en grupp. Personalstrukturen under tiden för förskoleundervisningen följer förordningen om grundläggande utbildning. I varje grupp på högst 13 barn arbetar en förskollärare. Om barnantalet är högre än 13 skall personalresursen utökas med ett biträde. Förskoleundervisningen börjar huvudsakligen kl. 8.30/9.00 och pågår 4 timmar per dag under läsåret.

Eftersom barn som inte uppnått läropliktsåldern även omfattas av lagen om småbarnspedagogik (36/1973) har barnet utöver förskoleundervisningen även rätt till dagvård under den tidpunkt av dygnet då sådan behövs under kalenderåret. I Vanda håller så kallade mindre daghem öppet kl. 7 – 17 och dagvården i skolornas förskoleutrymmen betraktas som mindre daghem. Under skolornas lov har barnet i förskoleundervisning rätt till dagvård på heltid fram till dess läroplikten inleds i augusti. Under tidpunkten för dagvård följer personalstrukturen förordningen om småbarnspedagogik, med andra ord 1 vård- och fostringspersonal per 7 barn. Cirka 90 procent av barnen i förskolegrupperna behöver dagvård utöver förskoleundervisningen. I praktiken tillbringar barn lika många, eller fler timmar i dagvård som i förskoleundervisningen.

Eftersom den svenskspråkiga förskoleundervisningen i Vanda i sin helhet ordnas i samband med skolorna och den grundläggande utbildningen, är det rektor som leder förskoleundervisningen. Eftersom en rektor inte enligt lag har rätt att leda småbarnspedagogiken före och efter förskoleundervisningen leds dagvården i samband med förskoleundervisningen av en daghemsföreståndare. Behörighetsvillkor för yrkesmässiga ledningsuppgifter inom barndagvården är behörighet enligt 7 § (behörighet som barnträdgårdslärare) samt tillräcklig ledarförmåga. Behörighet som barnträdgårdslärare förutsätter minst 60 studiepoäng i småbarnspedagogik och förskoleundervisning.

Lagstiftning och nya läroplansgrunder

Lagen om småbarnspedagogik, tidigare lag om barndagvård, har under de senaste åren stegvis reviderats. Ett led i revideringen var att definiera syftet med småbarnspedagogiken och att uppgöra nationella grunder för planen för småbarnspedagogik. Utbildningsstyrelsen gav normativa grunder för planen för småbarnspedagogik 2016. Lokala

småbarnspedagogiska planer har gjorts upp på basen av de nationella grunderna och de började användas första augusti 2017.

Läroplansgrunderna inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen bildar idag en konsekvent och kontinuerlig helhet som lägger grunden för ett livslångt lärande. Enligt behörighetsvillkor för yrkesutbildad personal inom socialvården i vård- och uppfostringsuppgifter i ett daghem skall åtminstone var tredje person ha stadgad yrkesmässig behörighet som avses i 7 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården. Var tredje anställd inom småbarnspedagogisk verksamhet skall alltså ha barnträdgårdsläraryrkesbehörighet, vilket inte är fallet i samband med den dagvård som ordnas för barn i svenskspråkig förskoleundervisning i Vanda idag, eftersom förskoleläraren med barnträdgårdsläraryrkesbehörighet endast undervisar under tiden för förskoleundervisning fyra timmar per dag. Lagen om småbarnspedagogik betonar idag vikten av pedagogik. Enligt de nationella grunderna för planen för småbarnspedagogik och planen för svenskspråkig småbarnspedagogik i Vanda har en barnträdgårdslärare ansvar för den pedagogiska verksamheten i barngrupperna. Barnträdgårdsläraren skall utvärdera att målsättningarna för småbarnspedagogiken uppnås samt har ansvar för att utveckla verksamheten.

Planerad förändring

Det svenskspråkiga resultatområdet har utvärderat verksamheten inom förskoleundervisningen och till den hörande dagvården och småbarnspedagogiken. År 2017 gjordes en enkät till personalen inom förskoleundervisningen och småbarnspedagogiken. Rektorer och daghemsföreståndares åsikter hördes individuellt och skriftligt. Resultaten av enkäten och åsikterna behandlades på resultatrådets enhetschefsmöte i maj 2017. Enhetscheferna kom på basen av resultatet av enkäten fram med följande åtgärdsförslag: det behövs en ändamålsenlig personalstruktur, en gemensam ledare för förskoleundervisningen och dagvården och småbarnspedagogiken som hör där till. Dessutom framfördes förslag om att förskoleundervisningen också kunde ordnas i daghemmen. Argumentet var att barnets dag skall utgöra en pedagogisk helhet och att en röd tråd bibehålls under hela dagen.

För att verksamheten under hela dagen skall vara pedagogisk behövs det barnträdgårdsläraryrkesresurser för en längre tid än 4 timmar per dag. Detta kan uppnås om förskoleundervisningen ordnas som en del av småbarnspedagogiken och inte som en del av skolans verksamhet. Då barnets hela dag är en del av småbarnspedagogiken följs dagvårdens personalstruktur och ledarskapet är enhetligt, det vill säga daghemsföreståndaren ansvarar för både förskoleundervisningen och småbarnspedagogiken.

I Vanda är den finskspråkiga förskoleundervisningen en del av småbarnspedagogiken. Likaså i de övriga kommunerna i huvudstadsregionen, både vad gäller finsk- och svenskspråkig förskoleundervisning. Då förskoleundervisningen organiseras och leds av småbarnspedagogiken bör det skapas ett strukturerat samarbete mellan för- och nybörjarundervisningen på verksamhetsnivå, med fokus på läroplanens målsättningar för samarbetet.

Konsekvensbedömning

Hur påverkar en omorganisering av verksamheten barnen och vårdnadshavare?

Då förskoleundervisningen är organiserad i samband med småbarnspedagogiken har barnen tillgång till pedagogiskt ledd verksamhet under hela dagen. Förskoleundervisningens läroplan och planen för småbarnspedagogik styr den pedagogiska verksamheten med barnen. Då verksamheten ordnas som en del av småbarnspedagogiken utvecklas och utvärderas den som helhet med fokus på barns förutsättningar för utveckling och lärande.

I förskoleundervisning som ordnas som en del av småbarnspedagogiken är antalet barn per pedagog och vård- och fostringspersonal mindre än då förskoleundervisningen ordnas som en del av den grundläggande utbildningen. Relationsantalet barn/lärare och vård och fostringspersonal minskar från 13- till 7 under hela dagen. Verksamheten kan då enligt barngruppens behov genomföras som smågruppsverksamhet under en stor del av dagen med beaktande av barns individuella färdigheter och behov.

Barnens vårdnadshavare har möjlighet till dagliga möten med barnets barnträdgårdslärare i förskolegruppen då barnträdgårdslärarens arbetstid sträcker sig under en längre tid av dagen än enbart de 4 timmar som förskoleundervisningen utgör.

Personalkonsekvenser

Förskoleundervisningen inom den grundläggande utbildningen ges idag av 4 barnträdgårdslärare av vilka 3 har benämningen klasslärare och 1 förskollärare. För dem gäller idag tjänstekollektivavtalet inom undervisningssektorn UKTA. För dagvården och småbarnspedagogiken utöver förskoleundervisningen ansvarar idag barnskötare.

Ifall förskoleundervisningen i framtiden ordnas som en del av verksamheten inom småbarnspedagogiken tillämpas det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet AKTA och förskoleundervisningen ges av barnträdgårdslärare. Behovet av arbetskraft som arbetar inom den grundläggande utbildningen som förskollärare kommer då att upphöra. Alla som berörs av den planerade förändringen erbjuds en ny uppgift med nya anställningsvillkor.

I det allmänna tjänste- och arbetskollektivavtalet AKTA ingår planeringen av verksamheten i arbetstiden, till skillnad från tjänstekollektivavtalet inom undervisningssektorn UKTA som bygger på en undervisningsskyldighet på 23 h med tillhörande tid för planering. I och med förändringen skulle barnträdgårdslärarna vara 10 h mera med barnen per vecka, vilket höjer kvaliteten på barnens vardag.

Enligt den planerade strukturförändringen, där hela verksamheten lyder under småbarnspedagogiken, kan det anställas behörig ordinarie personal som är med barnen hela dagen, i stället för personal från bemanningsföretaget Seure, som i många fall inte är behöriga och jobbar på korta kontrakt. Förutsättningen att få behörig personal ökar markant.

Enligt småbarnspedagogikens uppskattning är arbete i förskolegrupp ett attraktivt alternativ för barnträdgårdslärare som redan nu arbetar inom småbarnspedagogiken. Ett flytt av förskoleundervisningen från den grundläggande utbildningen till småbarnspedagogiken ger barnträdgårdslärare inom det svenskspråkiga resultatområdet möjlighet till professionell utveckling och eventuell arbetsrotation.

Ekonomiska konsekvenser

Strukturförändringen kommer att kräva ekonomiska tilläggsresurser eftersom förändringen möjliggör anställning av barnskötare tillsvidare i stället för läsårsanställningar från bemanningsföretaget Seure.

Undervisningsnämndens svenskspråkiga sektion 20.6.2018

Direktörens för det svenskspråkiga resultatområdet förslag:

Beslutar förflytta den svenskspråkiga förskoleundervisningen till verksamhet som ordnas i samband med den svenskspråkiga småbarnspedagogiken från och med 1.8.2019.

Behandling:

Ordförande föreslog bordläggning av ärendet. Hans förslag understöddes enhälligt.

Beslut:

Undervisningsnämndens svenskspråkiga sektion beslöt bordlägga ärendet.

Verkställighet:

Utdrag:

Det svenskspråkiga resultatområdet

de svenskspråkiga skolorna med grundläggande utbildning
och den svenskspråkiga småbarnspedagogiken och dagvården

Anvisning för

ändringssökande:

Undervisningsnämnden i Vanda

Information:

Anders Vikström, tfn 050 3146266, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)